

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

R.P. Richardi Lyncei ... Vniversa Philosophia Scholastica

Complectens Physicam, siue Scientiam de Corpore naturali

Lynch, Richard

Lvgdvni, 1654

III. Argumenta contraria soluuntur.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-95236](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-95236)

utriusque, siue aggregati ex amore, & tempore, quæ nulla etiam admitti potest, libertatem de nouo exercere, ac meritum meum augere possum: concedenda igitur est conseruatio amoris realiter distincta, per quam libertas denuo exerceri, & meritum augeri queat. Argumentum numero superiori positum confirmari potest ex eo, quod amor v. g. ex suppositione, quod semel existat, non possit etiam diuinitus destrui iuxta contrariam sententiam. Quid enim destruere potest voluntas destructura amorem? Non eius existentiam secundum se, quia hæc ex suppositione, quod sit, nequit diuinitus non esse; atque ad summum potest non esse respectiue ad aliquod tempus: non etiam tempus extrinsecum, quod potius labitur destructo amore: non coexistentiam amoris, & temporis, siue aggregatum utriusque: aggregatum enim destrui nequit, singulis eius partibus indestructis: non tandem durationem mediam utpote quam aduersarij non admittunt.

17.

Argumentor tertio contra eos, qui durationem in existentia, & tempore imaginario constituunt: tempus imaginarium est merum figmentum nostri intellectus, atque ens solius rationis: at Petrus durare potest absque eo, quod intellectus aliquid fingat aut vllum ens rationis comminiscatur: ergo & absque spatio imaginario: ac proinde hoc non constituit intrinsecum, & essentialiter durationem. Hinc argumentor quarto: potest Petrus diuinitus durare, quin vllum detur tempus extrinsecum reale, & absque eo, quod caelestia corpora moueantur: ergo tempus reale extrinsecum durationem Petri essentialiter non constituit. Confirmatur vtrumque argumentum: quia cum affirmatur Petrum existere nunc, & non postea, necnon à Paulo tempore distare, eoque priorem, vel posteriorem esse, datur aliqua entitas vera, & realis, quæ harum affirmationum veritatem fundet: ea autem entitas nec est existentia utriusque, nec etiam adiacentia temporis veri, aut ficti, vt in simili ostendimus, cum de vocatione pauli supra nobis sermo esset: ergo talis entitas est duratio realiter distincta à re durante, & tempore labente.

18.

Superest iam tertiæ sententiæ impugnatio, quam in hunc modum adhibeo: si existentia rei esset successiua, existentia rei vi vnus existentia à quauis alia separari, & sine illa aliquandiu existere posset, atque adeo essentia, & existentia realiter distinguerentur, cuius oppositum in Metaphysica demonstrabitur. Rursus eandem sententiam impugno ex principiis nostræ fidei, iuxta quæ idem rationale esse quod peccauit, puniatur, & quod bona opera exercuit, eorum præmio afficietur: hæc autem ita se habere non possent, si esse rei esset essentialiter successiuum, & non idemmet heri, quod hodie, & in æternum. Præterea aut omnis experientia fallax, & infida est, aut Petrus habet idem esse heri, & hodie, & sic vltius donec necessitati concedat. Quod si circa permanentiam existentia fallimur omnes, & sensu refragante nullius rei esse statum habet, idemve diuersis temporibus est: quæ iam experientia, quæ ratione naturali impugnari poterit stulta illa, & merito antiquata sententia Heracliti, & Græti, iuxta quos non solum existentia rerum, verum etiam essentia singulis momentis variantur, nullaque res permanet, sed

R. P. Lyncei Philosophia Tom. II.

more labentis fluminis alia semper aliaque est, esto nobis eadem videatur?

CAPVT III.

Argumenta contraria soluntur.

Vi nostræ sententiæ refragantur, multis eam argumentis oppugnat. Arguunt primo: Deus Optimus Maximus durat in quauis temporis differentia: at non per durationem aliquam accidentariam ab eius existentia, & tempore labente distinctam, cum Deus omnis accidentis expers sit: ergo similiter creatura seipsa absque vlla duratione superaddita poterit durare, & tempori fluenti coexistere. Respondeo concessio antecedenti quoad vtramque partem, & negata consequentia: idcirco enim Deus coexistit instanti *A*. verbi gratia, in eoque durat præcisè per se ipsum, & aduentum instantis *A*. seorsim à quauis alia duratione intermedia, quia implicat Deum existere, & instans *A*. existere, quin Deus in eo instanti duret, eique coexistat, videlicet ob æternitatem Deo essentialem, qua omnia temporis discrimina necessario assequitur: at potest dari creatura, & instans *A*. quin creatura duret in instanti *A*. eique coexistat. Fateor tamen possibilem esse creaturam aliquam se ipsa essentialiter determinatam ad omne, vel ad aliquod temporis spatium, & huiusmodi creaturam, si daretur absque duratione distincta, se ipsa duraturam iuxta ea, quæ disputabimus inferius inter agendum de non repugnantia alicuius creaturæ permanentis ab æterno.

19.

Arguunt secundo: quamuis existentia indiuisibilis sit, ac tota simul, tamen coexistit modò huic durationi successiua, modò alteri durationi: & sic de alijs, quas habitura est, donec destruat: at hoc euenit, quin inter se existentiam, & durationem successiuam mediet alia ab vtraque distincta, alias infinitus durationum processus manifestè sequeretur: igitur existentia rei, quantumlibet indiuisibilis, ac permanens, poterit coexistere modò huic temporis extrinsecum, modò alteri, & sic de reliquis, quin tamen propter eiusmodi coexistentiam necessaria sit aliqua duratio media inter existentiam rei, & tempus extrinsecum. Respondeo: nequit dari diuinitus existentia creaturæ permanentis, & duratio successiua ei vnita, quin creatura permanens tali durationi coexistat: vnde sine alia duratione ei coexistere poterit: hæc autem ratio non militat in existentia, & tempore extrinsecum, quæ sine coexistentia existere possunt.

20.

Arguunt tertio: arbor propter ripam alicuius fluminis ramos attollens diuersas aquas successiue obumbrat, & modò his, modò illis localiter correspondet: quin tamen arbor locum mutat, aut diuersum vbi intrinsecum in diuersis temporis momentis sortiatur: ergo similiter creatura permanens, quin durationem aliquam intrinsecam successiue mutat, & aliam, aliamque continuò acquirit; poterit tamen modò his motibus celorum, modò illis, siue quod perinde est, diuersis temporibus extrinsecis absque intermissione labentibus correspondere, & coexistere. Respondeo in primis: vt arbor aquis continuò labentibus localiter correspondeat, iisque vicina sit, opus

21.

Bb 3 habet

habet vibratione à se distincta, per quam immutetur, necnon etiam alia vibratione sibi extrinseca, & se tenente ex parte aquarum decurrentium: ergo etiam ut creatura permanens temporaliter correspondeat motibus celestium orbium, & nunc his, nunc illis coexistat, duratio aliqua à se realiter distincta ei necessaria erit. Rursus: ut arbor aquarum fluentis successivè vicina, & opposita sit, atque ad ea relationem localis indistantiæ dicat, necesse est, ut non solum arbor, & aqua fluminis vibrationes à se distinctas habeant, verumetiam ut habeant durationes à se distinctas, quibus nimirum tales vibrationes in eodem tempore coexistant: igitur à fortiori, ut una res alteri coexistat, ad eamque relationem temporalis indistantiæ dicat, durationes à se distinctas postulat. Tandem ob id arbor cum eadem numero vibratione modò his, modò illis aquis iuxta se propestantibus localiter correspondet; quia vibratio arboris est accidens suapte natura permanens: at duratio est accidens essentialiter successivum, & instabile; unde res durans vi unius durationis indivisibilis modò huic tempori extrinseco, modò alij coexistere non poterit.

22. Arguunt quartò: si duratio esset entitas realiter distincta ab existentia permanenti, & tempore fluente, esset essentialiter successiva, & permanentiæ omnis expers: consequens autem absurdum est: siquidem inde fieret, Deum non posse etiam de potentia absoluta conservare rem aliquam creatam, nempe durationem in vno instanti solo, postquam semel extitit in alio anteriori. Hoc autem detrahit dominio Dei; haud secus ac ei derogaret, si Deus rem aliquam, postquam semel extitit, in quovis instanti sequenti demoliri non possit. Respondeo: sicut non detrahit perfectissimo Dei dominio, quod chymeram producere nequeat, quia illa essentialiter repugnat: ita similiter nullum præiudicium dominio Dei affert, quod durationem essentialiter affixam instanti A, in instanti B. continere nequeat, cum tali durationi repugnet existere in instanti B. Inferius etiam hoc ipso tractatu ostendam, quatenus dominio Dei non obstat, quod rem aliquam semel existentem postea destruere nequeat.

23. Arguunt quintò: duratio est, qua res permanet in eodem esse, quod antea habebat: at si duratio non esset ipsa existentia rei priùs producta, sed potius aliqua entitas distincta, ac de novo ei superaddita, duratio non esset permanentia rei in eodem esse, sed potius transitus ad aliud esse distinctum, nempe ad esse durationis: unde non tam duratio, quam augmentatio quædam dicenda esset. Respondeo: res, omnis vi suæ durationis permanet quidem in eodem esse primario: ceterum non permanet in eodem esse secundario, sed potius de vno in aliud quovis momento transuolat. Hinc est, ut duratio augmentatio dici nequeat; augmentatio enim ad esse primarium, aliud esse primarium adicit, & igni v. gr. alias partes etiam igneas superaddit. Arguunt sextò: qualitas per se ipsam intenditur, & quantitas per se ipsam extenditur: ergo etiam existentia per se ipsam durat, atque in suo esse protenditur. Respondeo negato antecedenti: quantitas enim per vibrationem distinctam extenditur, & qualitas per additionem graduum

intenditur. Arguunt septimò: rem aliquando existere est, eam aliquando durare, & rem diu, vel parum existere est, eam diu, vel parum durare: existentia ergo cum duratione coincidit. Respondeo hoc argumento solum probari, existentiam rei interdum sumi pro eius duratione successiva; hæc autem usurpatione existentie non vetat, quominus detur esse permanens rei; quod esse prout condistinguitur contra meram possibilitatem, rei existentia appellatur; licet prout distinguitur contra durationem, & existentiam successivam, essentia vocetur. Respondeo secundò non minùs probabiliter, modos loquendi nobis obiectos tantum convincere, existentiam rei connotare semper durationem, non verò cum illa realiter identificari: quemadmodum etiam lignum, aliquando vel parum, vel multum calidum esse, est illud aliquando parum, multumve calefieri, non quod calefactio sit calor, sed quod eam connotet.

Arguunt octavò aduersarij: pro priori signo naturæ, pro quo existentia est proximè expedita ad durationem B. v. gr. causandam, ad eam præ quavis alia determinata, ac necessitata est, cum nunc diuinitus causare nequeat aliam durationem connotantem instantia iam præterita, vel nondum existentia: at quod existentia pro priori naturæ sit determinata, ac necessitata ad causandam durationem B. præ quavis alia, aliunde non oritur, nisi ex eo, quod pro illo priori coexistit instanti B. quam ea duratio respicit, & non alicui alteri; ergo existentia pro eo priori coexistit instanti B. at non per durationem extrinsecam, quæ nondum intelligitur: ergo præcisè per se ipsam, & ipsam instans: atque adeò coexistentia illa, seu duratio in hoc aggregato consistit. Hoc argumentum ab aduersariis iam diu oppositum aliqui nostrarum partium Authores ad probandum actionem esse durationem solerter accommodarunt. Vtrosque autem nihil concludere supra lib. 5. cap. 4. ostendi. Ibi vidimus, quatenus necessitas illa, ac determinatio, quam res habet ad causandam durationem B. à volitione Dei efficaci ad eam durationem terminatam oriri possit; eaque necessitas, & determinatio consequenter sit in quovis instanti, tametsi non pro quovis instanti, sed pro solo B. Ibi etiam vidimus, coexistentiam rei, & instantis B. in eodem signo naturæ non esse coexistentiam in eodem instanti reali, siue durationem realem: ac proinde, quamvis pro eo priori naturæ res, & instans B. coexistant, non propterea rem durare pro priori naturæ ad suam durationem.

CAPVT IV.

Aliud argumentum inter neotheicos celebre proponitur, & dissoluitur.

25. Tandem arguunt aduersarij: si existentia rei duraret per aliquid à se distinctum, etiam carentia duraret per aliquid à se distinctum, si quidem carentia rei est indifferens, ut existat quodammodo in hoc instanti, vel non existat; potestque dari carentia rei, & hoc instans secundum se, quin carentia rei detur in hoc instanti, sed potius

res